

Eesti trump on IKT areng

13 aastat tagasi Autor: [AM](#)

([Arvutimaailm 4/11](#))

Oleme taas pärast kümnendi tagust Tiigrihüppe initsiatiivi IKT arengu sõlmpunktis. Tunnetus, et meie riigi väiksuse puhul annab innovatsioon ja teadmistemahukas tootmine parima väljundi just e-ühiskonna arendamisel, on jõudnud IT-ringkondadest uue valitusliidu programmdokumentidesse.

Märtsi keskpaigas IT Kolledžis toimunud rahvusvaheline konverents kandiski just sellepärast nime "IT spetsialistid 2013 – Eesti konkurents- ja ekspordivõime allikas". Konverents toimus projekti „Eesti IKT klaster“ raames, mida toetab Euroopa Regionaalarengu Fond. Konverentsi ladusa kulgemise tagasid Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit, Kutsekoda ning Riikliku Eksami ja Kvalifikatsioonikeskus.

Püüan anda selle ürituse ettekannetes ja töötubade aruteludes väljendatud mõtetest kompaktse ülevaate. Arvutimaailma palvel on see rohkem minu subjektiivne üldistus kui lihtsalt ürituse refereering.

Pooled IT-töötajad puudu

Esmalt palju küsimusi tekitanud aastaarvust – et miks just 2013? Jah, tegemist on ehk pisut soovmõtlemisega, ent meie e-ühiskonna areng vajab tööpoolest kiireid ja jõulisi otsuseid. Ning nõ käegakatsutavat perspektiivi oluliste algatuste käivitamiseks ja esimeste tulemuste saavutamiseks.

Esmalt tuleb tõdeda, et hoolimata meie e-riigi enesemütoloogias pole meil asjad kuigi roosilised. Eestis on täna tööturul IKT-spetsialiste suhtarvult ligi 1,5 korda vähem kui Euroopa Liidus keskmisena. Ja võrreldes juhtivate infoühiskonna riikidega nagu Soome või Rootsi on meie mahajäämus enam kui kahekordne. Kokku vajatakse Eestis täna hinnanguliselt 7- 16 tuhat IKT sektori lisatöötajat.

Singapuri tasemel

Taavi Kotka küll andis oma konverentsi avasõnades mõista, et tasemelt pole meie nõ patsiga poistele midagi ette heita. Et alt üles peame vaatama veel vaid Singapurile, ülejäänud maailma e-riikidega oleme kas samal tasemel või ülegi. Ent temagi tões, et meie IKT ettevõtted ei suuda praegu veel oluliselt eksportida infotehnoloogilisi terviklahendusi. Kuid tänu Eesti tööstus- ja teenindusettevõtete poolt IKT lahenduste tarbimise suurenemisele siseturul on oluliselt tõusnud mitmete siinsete majandussektorite konkurentsivõime. Niisiis on arengu esimeseks põhiküsimuseks IKT spetsialistide hulga ja taseme tõstmine. Seda kõigi kolme - kutse-, rakendusliku kõrghariduse ja ülikoolihariduse vallas. Ka Aalto Ülikooli Ettevõtluskeskuse innovatsiooniteenuste juht Pauli Laitinen tões oma konverentsi ettekandes korduvalt, et Nokia edu tagas pikajaline, uuringutele tuginev kindlasuunaline haridustöö.

Sild riigi ja äri vahele

Nagu koorus välja Haridus- ja Teadusministeeriumi nõuniki Heli Aru ning Riikliku Eksami-ja Kvalifikatsioonikeskuse kutsehariduse osakonna juhataja Kaie Piiskopi ettekannetest, on riigi poolt loodud vajalik seadusandlik raamistik IKT kutse- ja kõrghariduse vallas edasiminekkuks. Peamiseks piduriks on aga mõistagi rahanappus. Kui võrrelda IKT valdkonna hariduskulude taotlusi riigieelarve vastavate ridadega, jääb paratamatult silma märkimisväärne lõhe.

Siit tõuseb järgmine põhiküsimus – millised oleksid võimalused riigi ja eraettevõtete koostöös valmistada ette rohkem rahvusvaheliselt konkurentsivõimelisi infotehnoloogia spetsialiste? Kutsekoja juhataise liige Olav Aarna tõi oma lõppsõnavõetus esile, et see koostöökultuur vajab mitmekülget hoolitsust. Ja et loogiliseks arenguks on rakendada mitte üksnes IKT spetsialisti kutsestandardeid, vaid seada sisse ka infotehnoloogia valdkonna teadlase kutsestandard.

Praktikad eluliseks - nagu Garage48

Omat poolt märgin, et lisaks turu korrastamisele läbi kutsestandardite ja sertifitseerimiste (millest Euroopa Liidu kontekstis andsid põhjalikud ülevaated Milano Tehnikaülikooli Sihtasutuse inimvara arendamise osakonna juhataja Clementina Marinoni ja sertifitseerimisprogrammi EUCIP Norra tegevjuht Renny B. Amundsen), on oluline teha koostööd õppepraktikate korraldamise vallas. Kui ettevõtted pakuvad IT-tudengitele rohkem erinevaid praktikatöid kaasahaaravate ja eluliste ülesannete lahendamiseks, tekib nii õppuritele täiendavat motivatsiooni kui ka ettevõtetele uusi innovaatilisi ideid a'la Garage48.

Praktikavõimalused peaksid riigi ja ettevõtete koostöös rohkem rahvusvahelistuma. Ühelt poolt saaks riik panustada konkreetseid abisummasid. Ja teisalt saaksid Eesti firmasid pakkuda praktikakohti vahetusena näiteks välisüliõpilastele, viies pariteetsel alusel meie noori stažeerima mujale maailma.

Lisaks tuleb riiklik koolitustellimus ja kooli rahastamine panna sõltuma lõpetajate kvaliteedist. See tähendab kutseksamite sooritamise reaalsest tulemustest ja mitte niivõrd õppekavadesse kirja pandud lubadustest ja lootustest.

„Kuldset käeraud“ noortele tegijatele

Eesti IKT äri sektori käibed ja kasumid on tänaseks jõudnud uuesti masu-eelsele tasemele. Mis tähendab, et taas on võimalik mõelda juba pikemale perspektiivile. Vähim, mida iga infotehnoloogiaettevõtte teha saab, on vabaneda suhtumisest praktikanti kui tüütusse kohustusse. Nutikamalt ja strateegilisemalt tegutsevad ärijuhid peaksid toetama noori tegijaid läbi kooli ja ettevõtte koostöö (praktika, uurimistöde temaatika, valikainete valik) ja sedakaudud siduma nad "kuldsete käeraudadega" ja mitte tõmbama esimese-teise kursuse noori ära tööle, mis reeglina lõpeb koolitee katkemisega. Kindlasti aitab see viia noorte ideede ja energia lainel ka oma äri uuele tasemele.

Kokkuvõttes jäi konverentsil "IT spetsialistid 2013 – Eesti konkurents- ja ekspordivõime allikas" domineerima seisukoht, et nii riik, eraettevõtted kui kolmanda sektori liidud ja organisatsioonid peavad igaüks andma oma parima. Et ise iga päev konkreetseid küsimusi lahendades tõsta meie e-ühiskonna teenuste konkurentsivõimet.

Kui enam ei vaadata üks teiste poole öeldes “tehtagu!”, vaid räägitakse vastastikku, et üks või teine asi on “tehtud!”, on e-Eesti peagi meie tugevaim kaubamärk.

ANTS SILD

AS BCS juhatuse esimees

IKT Kutsekomisjoni liige

Ants Sild on ka Eesti Kõrghariduse Kvaliteediagentuuri õppekavade üleminekuhindamiskomisjoni liige

FOTO: KALEV LILLEORG

(IT Kolledži lahtiste uste päevad 2011)

- [Tegijad](#)